

Věstník MZd ČR, částka 5/2010

VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY CERTIFIKOVANÝCH KURZŮ (NÁSTAVBOVÝCH OBORŮ) VZDĚLÁVÁNÍ LÉKAŘŮ

ZN.: 18055/2010/VZV

REF.: Mgr. Lenka Krafková, tel. 22497 linka 2649; Eva Widzová, tel. 22497 linka 2866

Podle zákona [č. 95/2004 Sb.](#), o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů, a následně dle vyhlášky [č. 185/2009 Sb.](#), o oborech specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů a oborech certifikovaných kurzů, zveřejňuje Ministerstvo zdravotnictví vzdělávací programy certifikovaných kurzů (nástavbových oborů) lékařů, jejichž plné znění nahrazuje původní znění vydané ve Věstnících MZ ČR v roce 2005.

Dětská a dorostová psychiatrie (Věstník 2005, [částka 4](#), Duben 2005); **Dětská pneumologie** (Věstník 2005, částka 8, Srpen 2005); **Dětská radiologie** (Věstník 2005, [částka 4](#), Duben 2005); **Epidemiologie** (Věstník 2005, [částka 4](#), Duben 2005); **Hygiena dětí a dorostu** (Věstník 2005, [částka 4](#), Duben 2005); **Hygiena obecná a komunální** (Věstník 2005, [částka 4](#), Duben 2005); **Hygiena výživy a předmětů běžného užívání** (Věstník 2005, [částka 4](#), Duben 2005); **Intenzivní medicína** (Věstník 2005, [částka 8](#), Srpen 2005); **Klinická osteologie**; **Neuroradiologie** (Věstník 2005, [částka 3](#), Březen 2005);

Vzdělávací program nástavbového oboru *

DĚTSKÁ A DOROSTOVÁ PSYCHIATRIE

1 Cíl vzdělávání v nástavbovém oboru**2 Minimální požadavky na vzdělávání v nástavbovém oboru****2.1** Specializovaný výcvik - v délce minimálně 43 měsíců**2.2** Specializovaný výcvik - v délce minimálně 48 měsíců**3 Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností, seznam požadovaných výkonů****4 Všeobecné požadavky****5 Hodnocení vzdělávání v nástavbovém oboru****6 Charakteristika činností, pro které absolvent vzdělávání v nástavbovém oboru získal zvláštní odbornou způsobilost****7 Charakteristika akreditovaných pracovišť****7.1** Akreditovaná pracoviště (AP)**7.2** Vysvětlivky - požadavky na pracoviště**8 Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální a technické vybavení pro jejich realizaci****8.1** Charakteristika vzdělávacích aktivit**9 Doporučená literatura**

1 Cíl vzdělávání v nástavbovém oboru

Cílem vzdělávání v nástavbovém oboru dětská a dorostová psychiatrie je získání zvláštní odborné způsobilosti osvojením potřebných teoretických znalostí a praktických dovedností v oblasti prevence, diagnostiky, terapie a rehabilitace, umožňující samostatnou činnost v ambulantní a lůžkové péči.

2 Minimální požadavky na vzdělávání v nástavbovém oboru

Podmínkou pro zařazení do oboru dětská a dorostová psychiatrie je získání specializované způsobilosti v oboru dětské lékařství nebo psychiatrie.

Vzdělávání se uskutečňuje při výkonu lékařského povolání formou celodenní průpravy v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době podle ustanovení §83 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání může probíhat jako rozvolněná příprava, to je při nižším rozsahu, než je stanovená týdenní pracovní doba. V tomto případě celková délka, úroveň a kvalita nesmí být nižší než v případě celodenní průpravy.

Celková délka přípravy v oboru dětská a dorostová psychiatrie je v minimální délce 43 měsíců pro lékaře po získání specializované způsobilosti v oboru psychiatrie nebo 48 měsíců pro lékaře po získání specializované způsobilosti v oboru dětské lékařství, z toho

2.1 Specializovaný výcvik - v délce minimálně 43 měsíců

Pro lékaře se získanou specializací II. stupně v oboru psychiatrie dle vyhlášky [č. 77/1981 Sb.](#) nebo se specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie dle zákona [č. 95/2004 Sb.](#) - v délce minimálně 43 měsíců

Část I.

a) povinná praxe

Akreditované pracoviště	Počet měsíců
dětská a dorostová psychiatrie 2) - lůžkové pracoviště s akreditací II. typu	24

Část II.

b) povinná praxe

Akreditované pracoviště	Počet měsíců
dětská a dorostová psychiatrie 1) - ambulantní pracoviště s akreditací I. typu	12

Část III.**c) povinná doplňková praxe**

Akreditované pracoviště	Počet měsíců
dětské lékařství 3) , 4)	5
dětská neurologie 5)	2

Pokud školenec absolvuje praxi uvedenou v Části I. a Části III. v rámci specializační přípravy v oboru psychiatrie, může se tato odborná praxe započítat do vzdělávání nástavbového oboru dětská a dorostová psychiatrie, pokud odpovídá její obsah příslušnému vzdělávacímu programu (dle ustanovení [§5](#) odst. 8 zákona č. 95/2004 Sb.).

Výcvik probíhá na akreditovaných pracovištích, která disponují náležitým personálním a přístrojovým vybavením a zázemím pro školence. Povinná doplňková praxe probíhá na příslušných pracovištích téže nebo jiné nemocnice, která získala akreditaci.

d) doporučená doplňková praxe

Pracoviště	Počet měsíců
Praxe u lůžka pro dlouhodobě psychiatricky nemocné pacienty (dlouhodobě hospitalizovaní pacienti s diagnózou schizofrenie, mentální retardace, agresivita, nejedná se o geriatrické pacienty).	3

2.2 Specializovaný výcvik - v délce minimálně 48 měsíců

Pro lékaře se získanou specializací II. stupně v oboru pediatrie dle vyhlášky [č. 77/1981 Sb.](#) nebo se specializovanou způsobilostí v oboru dětské lékařství dle zákona [č. 95/2004 Sb.](#) - v délce minimálně 48 měsíců

Část I.**e) povinná praxe**

Akreditované pracoviště	Počet měsíců
dětská a dorostová psychiatrie 2) - lůžkové pracoviště s akreditací II. typu	24

Část II.**f) povinná praxe**

Akreditované pracoviště	Počet měsíců
--------------------------------	---------------------

dětská a dorostová psychiatrie [1\)](#) - ambulantní pracoviště s akreditací I. typu 12

Část III.

g) povinná doplňková praxe

Akreditované pracoviště	Počet měsíců
-------------------------	--------------

psychiatrie 3) , 6)	12
---	----

Pokud školenec absolvuje praxi uvedenou v Části I. v rámci specializační přípravy v oboru dětské lékařství, může se tato odborná praxe započítat do vzdělávání nástavbového oboru dětská a dorostová psychiatrie, pokud odpovídá její obsah příslušnému vzdělávacímu programu (dle ustanovení [§5](#) odst. 8 zákona č. 95/2004 Sb.).

Výcvik probíhá na akreditovaných pracovištích, která disponují náležitým personálním a přístrojovým vybavením a zázemím pro školence. Povinná doplňková praxe probíhá na příslušných pracovištích téže nebo jiné nemocnice, která získala akreditaci.

h) doporučená doplňková praxe

Pracoviště	Počet měsíců
Praxe u lůžka pro dlouhodobě psychiatricky nemocné pacienty (dlouhodobě hospitalizovaní pacienti s diagnózou schizofrenie, mentální retardace, agresivita, nejedná se o geriatrické pacienty).	3

Část IV.

i) doporučená doplňková praxe

Pracoviště	Počet měsíců
praxe na úseku zdravotní péče v ústavu sociální péče, v dětském domově, v dětském diagnostickém ústavu a ve výchovném ústavu pro děti a mládež	1
sociální dětské lékařství a dětská a dorostová psychiatrie (praxe v dětských domovech, na krizových centrech pro děti a dorost, linkách důvěry pro děti a mládež - konsultační činnost, konsiliární práce dětského a dorostového psychiatra nebo dětského lékaře)	
centra s krizovou intervencí (na krizových centrech pro děti a dorost, linkách důvěry pro děti a mládež)	1
praxe na úseku EEG diagnostiky, v oboru neurologie nebo psychiatrie, dětské neurologie nebo dětské psychiatrie	1
praxe na pracovišti pro radiologii a zobrazovací metody v oboru neurologie nebo psychiatrie, dětské neurologie nebo dětské psychiatrie	1

sexuologie - praxe v ambulantním zařízení nebo na pracovišti sexuologie dětí a dorostu	1
--	---

Část V.

j) účast na vzdělávacích aktivitách - povinná

Kurzy, semináře	Počet dnů
kurz Lékařská první pomoc 7)	3
kurz Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy 7)	2
kurz Prevence škodlivého užívání návykových látek a léčba závislostí 7)	1
kurz Radiační ochrana 8)	1
kurz Forenzní a posudková problematika v dětské a dorostové psychiatrii 9)	1

Pokud školenec absolvuje tytéž kurzy v rámci jiného vzdělávacího programu v době ne delší než 5 let, nemusí je absolvovat a započítají se.

k) účast na vzdělávacích aktivitách - povinná

Kurzy, semináře	Délka trvání
vzdělávací akce pořádané Institutem postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (dále jen „IPVZ“) nebo Psychiatrickou sekcí České lékařské společnosti J.E. Purkyně (dále jen „PS ČLS JEP“) nebo Českou lékařskou komorou (dále jen „ČLK“) a dalšími institucemi pověřenými vzděláváním, včetně účasti na sympóziích, konferencích, sjezdech atd.	min. 80 hodin ročně
odborná stáž na fakulním akreditovaném pracovišti	5 dní 2 x ročně
kurz Dětská a dorostová psychiatrie 9)	1 den 5 x ročně

Povinná příprava zahrnuje:

povinné zařazení do psychoterapeutického výcviku (dle vlastního výběru), který je schválen příslušnou komisí sestavenou odbornými společnostmi (výbor Psychiatrické společnosti ČLS JEP, Psychoterapeutická sekce PS ČLS JEP, Česká psychoterapeutická společnost ČLS JEP) a jehož ukončení se nemusí krýt s termínem atestační zkoušky.

Pokud lékař v průběhu vzdělávání není zařazen do výcviku, je povinen absolvovat 160 hodin psychoterapeutického vzdělávacího programu v rámci výukového pracoviště (psychiatrie, dětská a

dorostová psychiatrie, psychosomatika) nebo v rámci vzdělávacích programů ČLK, vždy doloží příslušným certifikátem akce.

Garanci uznávání psychoterapeutického výcviku evidovaného Psychoterapeutickou sekcí potvrzuje PS ČLS JEP. Výběr výcviku je však plně v kompetenci školence.

3 Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností, seznam požadovaných výkonů

Nedílnou součástí vzdělávacího programu je vedení záznamu o provedených výkonech (logbook) a průkazu odbornosti lékaře (odborný index). Potvrzené výkony musí být doložitelné ve zdravotnické dokumentaci. Počet výkonů uvedený v logbooku je stanoven jako minimální. Předpokládá se absolvování nebo asistence u takového počtu výkonů, aby školenc zvládl danou problematiku jak po teoretické, tak i po praktické stránce.

Teoretické znalosti

Znalosti z oboru psychiatrie

Získat praktické zkušenosti v psychofarmakoterapii (včetně terapie elektrokonvulzivní) a v základních psychoterapeutických, krizových a psychosociálních intervencích včetně psychiatrické rehabilitace a resocializace.

Požadované teoretické znalosti potřebné k účasti na diagnostice, terapii, rehabilitaci a resocializaci dospělých psychiatrických pacientů. Školenc by se měl orientovat v diagnóze a léčení základních diagnostických kategorií dle 10. mezinárodní klasifikace nemocí (demence, organické poruchy - včetně neuropsychiatrických poruch, poruchy vyvolané účinkem psychoaktivních látek, psychotické poruchy včetně schizofrenie, afektivní poruchy, poruchy přizpůsobení, úzkostné, fobické a obsedantně kompulzivní poruchy, poruchy somatoformní a disociativní poruchy, poruchy příjmu potravy, poruchy spánku a sexuální dysfunkce, poruchy osobnosti, mentální retardace). Měl by porozumět základním biologickým a psychologickým paradigmatům v oboru neurofyziologie, neurogenetiky a psychologie. Měl by mít přehled o současných biologických, psychoterapeutických a sociálních směrech v psychiatrii, v teoretických aspektech psychofarmakologie.

Požadované praktické dovednosti - školenc by se měl orientovat v psychofarmakoterapii (včetně elektrokonvulzivní terapie), v základních psychoterapeutických a psychosociálních intervencích, v praktických základech psychiatrické péče včetně rehabilitace a resocializace, v diagnostice neuropsychiatrického pomezí, zejména v epileptologii.

Znalosti z oboru dětská a dorostová psychiatrie, které musí lékař zařazený do nástavbového oboru prokázat:

Z hlediska historického:

vznik a rozvoj dětské a dorostové psychiatrie (obecně a v České republice),
klasifikace duševních poruch u dětí a adolescentů v historickém přehledu,
moderní klasifikační systémy (klasifikační systémy evropské a americké).

Z hlediska vývojového:

základy vývojové psychologie (vývoj motorický, sensorický, emoční, kognitivní, morální a sociální, vývoj řeči, kresby, imaginace, hry, vývoj psychosexuální),

znalosti normální a vývojové psychopatologie.

Z hlediska etiologického a neurobiologického:

teoretické aspekty psychofarmakologie z hlediska dětské a dorostové psychiatrie,

základy genetiky v psychiatrii,

etiologie duševních poruch s analýzou důležitosti biologických, psychologických a sociálních faktorů s důrazem na dětský a dorostový věk,

funkce centrálního nervového systému z hlediska vývojového, neuropsychologického a psychofarmakologického.

Z hlediska sociálně společenského:

teorie rodinné interakce, dysfunkční rodiny,

teorie krizové intervence,

šikana, národnostní a rasová nesnášenlivost,

otázky menšin, sekt,

rasismus, terorismus.

Z hlediska forezního:

legislativa týkající se oboru,

specifická problematika rozvodu,

občansko právní spory, otcovství, svěření dítěte do péče, atd.,

adopce,

posuzování bolesti a ztížení společenského uplatnění,

trestně právní - delinkvence adolescentů, kriminální chování nezletilých,

soudně znalecká expertiza.

Z hlediska právního:

zdravotní politika,

sociální zabezpečení a sociální potřeby (péče o duševně a tělesně postižené a mentálně retardované),

pojišťovny a pojišťovací systémy,

administrativa a management (řízení).

Z hlediska specifických znalostí:

systematické znalosti psychických poruch v dětství a adolescenci z aspektu preventivního, epidemiologického, diagnostického, diferenciatně diagnostického, terapeutického, rehabilitačního, sociálního, pedagogického, posudkového a forenzního včetně atypických průběhů, hraničních stavů a komorbidity duševních poruch,

schizofrenie, schizofrenní poruchy a poruchy s bludy,

afektivní poruchy,

reakce na závažný stres a poruchy přizpůsobení, posttraumatická stresová porucha, disociativní poruchy, somatoformní poruchy,

poruchy příjmu potravy (včetně poruch v kojeneckém a předškolním věku, mentální anorexie, mentální bulimie a obezita),

psychosexuální poruchy a porucha pohlavní identity v dětství,

mentální retardace a infantilního autismu, Aspergerova syndromu,

poruchy psychického vývoje (vývojové poruchy - řeči, specifické vývojové poruchy školních dovedností a motorické funkce, pervazivní vývojové poruchy),

hyperkinetické poruchy, disruptivní poruchy chování,

separační, fobická a sociální úzkostná porucha, obsedantně kompulzivní porucha,

poruchy sociálních vztahů (mutismus, reaktivní porucha přichylnosti a desinhibovaná porucha v dětství),

tikové poruchy,

neorganické poruchy spánku, enuréza, enkopréza, balbutiés,

základy epileptologie z hlediska dětské a dorostové psychiatrie,

specifické poruchy v dětství a adolescenci,

- zneužívání psychoaktivních látek,
- návykové a impulzivní poruchy,
- poruchy vývoje osobnosti,
- syndrom zanedbávaného, týraného a sexuálně zneužívaného dítěte,
- syndrom AIDS,
- těhotenství v adolescenci,
- suicidium a suicidálnost v dětství a adolescenci,

- syndrom sebepoškozování.

Praktické dovednosti

Diagnostické dovednosti:

získávání anamnézy,

odhad psychomotorického vývoje,

popis duševního stavu,

odhad schopností a sociálního fungování pacienta, rodiny,

odhad rizika suicidia,

užití škál a strukturovaného pohovoru,

prezentace klinického případu (včetně diferenciální diagnostiky, navržení vyšetřovacího a léčebného plánu, eventuálně sociálních intervencí a forenzních aspektů),

koordinace práce týmu dětské a dorostové psychiatrie.

Schopnosti samostatného postupu:

diagnostika, diferenciální diagnostika, terapeutický, reedukační a rehabilitační plán, posudkové zhodnocení a návrh preventivních opatření, užívání vyšetřovacích metod ve vztahu k psychopatologickému obrazu a jeho změnám,

použití různých druhů psychiatrické péče,

problematika diferenciálně diagnostického a konsiliárního posouzení, zejména v dětském lékařství a dětské neurologii,

užívání, hodnocení a vedení dokumentace,

orientace ve zdravotně právní problematice.

Praktické dovednosti a zkušenosti:

plánování a koordinace léčebných postupů farmakologických, somatických, sociálních, psychoterapeutických a pedagogických (jak v lůžkové, tak v ambulantní péči),

podávání informací, doporučení jak pacientům, tak rodinám, škole, atd.,

spolupráce s veřejnými organizacemi a institucemi,

posudková činnost pro resort spravedlnosti, školství, práce a sociálních věcí (zvláštní školy, zvláštní učňovské školství, změněná pracovní schopnost, nástup prezenční vojenské služby, svědek u soudu, atd.),

kontinuální studium, zpracovávání domácí i zahraniční literatury, vypracování referátu na odborné téma, vypracování přednášky v písemné formě pro laickou i odbornou veřejnost, eventuální participace na publikační činnosti a při řešení výzkumného úkolu,

atd.

Minimální počty výkonů

Výkony	Počet případů
Organické duševní poruchy, včetně symptomatických	3
Duševní poruchy a poruchy chování vyvolané účinkem psychoaktivních látek	15
Schizofrenie, schizofrenní poruchy, poruchy s bludy	10
Afektivní poruchy	10
Neurotické poruchy, poruchy vyvolané stresem a somatoformní poruchy	20
Behaviorální syndromy spojené s fyziologickými poruchami a somatickými faktory	15
Poruchy pohlavní identity v dětství	1
Mentální retardace	10
Specifické vývojové poruchy	5
Pervazivní vývojové poruchy	12
Hyperkinetické poruchy v dětství	20
Poruchy chování v dětství	20
Poruchy chování a emocí se začátkem obvykle v dětství a adolescenci	30
Kasuistika supervidované psychoterapeutické intervence	3
Rozbor výsledků psychologického vyšetření s psychologem	20
Účast na rodinné terapii	4
Forenzní problematika v dětské a dorostové psychiatrii	3

Znalosti z ostatních oborů**Dětské lékařství****Teoretické znalosti**

Schopnost diagnostikovat běžné dětské infekční nemoci, vývojové poruchy včetně malformací a kombinovaných vad, základní endokrinologické poruchy, chromozomální

aberrace a enzymatické defekty, běžné gastrointestinální a urologické nemoci.

Praktické dovednosti

Orientovat se v akutním dětském lékařství, v problematice chronicky nemocných dětí, poskytnout krizovou intervenci ve specializovaných úsecích dětského lékařství.

Dětská neurologie

Teoretické znalosti

Schopnost diagnostikovat základní neurologické syndromy, mentální retardace u degenerativních a demyelinizačních onemocnění a orientovat se v dětské epileptologii. Spolupráce s dětským neurologem v oblasti mentální retardace, artismu a epilepsie.

Praktické dovednosti

Získat základní zkušenosti v hodnocení EEG a nových zobrazovacích technik, porozumění jejich významu pro praxi v dětské a dorostové psychiatrii.

4 Všeobecné požadavky

Znalosti ze zdravotnické legislativy, systému zdravotní péče, posudkového počítačové techniky atd. Základní znalosti s psychoterapií.

5 Hodnocení vzdělávání v nástavbovém oboru

Vzdělávání probíhá pod vedením přiděleného školitele na akreditovaném pracovišti.

a) Průběžné hodnocení školitelem

pravidelné hodnocení školitelem a záznam o absolvované praxi a konkrétních činnostech na pracovišti v průkazu odbornosti,

záznamy o průběžném hodnocení školitelem pravidelně v šestiměsíčních intervalech,

závěrečné hodnocení školitelem na konci specializovaného výcviku v dětské a dorostové psychiatrii s ověřením znalostí a se záznamem do průkazu odbornosti.

b) Předpoklad přístupu k závěrečné zkoušce

absolvování požadované praxe potvrzené všemi školiteli se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí,

předložení potvrzení o provedených kompletních výkonech v logbooku,

v průběhu přípravy školeneč předloží písemné zpracování kasuistiky a závěrečnou práci,

potvrzení o absolvování kurzů, vědeckých a vzdělávacích akcí (viz tab. Část IV.).

c) Vlastní závěrečná zkouška

praktická část - vyšetření pacienta, diagnostika, diferenciální diagnostika, vyšetřovací postup, navržená léčba,

teoretická část - 3 odborné otázky, obhajoba písemné závěrečné práce.

6 Charakteristika činností, pro které absolvent vzdělávání v nástavbovém oboru získal zvláštní odbornou způsobilost

Absolvováním nástavbového oboru zdravotničtí pracovníci získávají zvláštní odbornou způsobilost pro vymezené činnosti, které prohlubují získanou specializovanou způsobilost.

Lékař se zvláštní odbornou způsobilostí v oboru dětská a dorostová psychiatrie je schopen samostatné činnosti při poskytování specializované zdravotní péče v ambulantním nebo lůžkovém zařízení pro dětskou a dorostovou psychiatrii.

Je schopen provádět konziliární činnost pro jiné obory a podílet se na vzdělávání specialistů v oboru dětská a dorostová psychiatrie.

7 Charakteristika akreditovaných pracovišť

Pracoviště zajišťující výuku školenců musí být akreditováno (ustanovení §13 zákona č. 95/2004 Sb.). Pracoviště musí zajistit školenci absolvování vzdělávacího programu. K tomu slouží řádné a plné zapojení školence do práce včetně účasti na ústavních pohotovostních službách a dále umožnění studia a pobytu na jiném akreditovaném pracovišti poskytujícím část přípravy, která není dostupná na vlastním pracovišti. Vzhledem k rozdílnému rozsahu poskytované odborné péče a výuky se rozlišují následující typy pracovišť. Minimální kritéria akreditovaného pracoviště jsou dána splněním odborných, provozních, technických a personálních předpokladů.

Nedílnou součástí žádosti o udělení akreditace je plán přípravy školence.

7.1 Akreditovaná pracoviště (AP)

7.1.1 Akreditované pracoviště I. typu - ambulantní pracoviště

Personální požadavky

Školitel má nejvyšší vzdělání v oboru dětská a dorostová psychiatrie nebo specializovanou způsobilost nebo zvláštní odbornou způsobilost v oboru dětská a dorostová psychiatrie a min. 3 roky praxe v oboru od získání této způsobilosti a s minimálním úvazkem 0,5.

Poměr školitel/školence - 1: 1-2.

Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci pracoviště profesním životopisem a přehledem svých odborných a pedagogických aktivit v posledních 5 letech.

Spolu se žádostí je nutno předložit plán plnění povinností stanovených vzdělávacím

programem. Pokud pracoviště zajišťuje více než jednu část, vždy výukový plán předkládá.

Supervizní program vypracovaný školitelem zahrnuje program individuální supervize pro každého školence a probíhá dle schváleného vzdělávacího programu.

Organizační a provozní požadavky

AP I. typu musí být schopno zajistit školenci praktické vedení v diagnostice, diferenciální diagnostice, farmakoterapii a podpůrné psychoterapii, v konziliární, dispenzární a preventivní péči u všech psychiatrických onemocnění a poruch.

Specializované psychoterapeutické techniky jsou předmětem samostatných výcviků.

Vybavení pracoviště dle standardů personálního a přístrojového vybavení podle podmínek registrace nestátního zdravotnického zařízení.

Ambulantní zařízení v oboru dětské a dorostové psychiatrie pracuje samostatně jako terénní zařízení nebo je součástí lůžkového pracoviště.

Přístup k odborné literatuře, včetně el. databází (zajištění vlastními prostředky nebo ve smluvním zařízení).

7.1.2 Akreditované pracoviště II. typu - lůžkové pracoviště

Personální požadavky

Vedoucí AP:

- má nejvyšší vzdělání v oboru dětská a dorostová psychiatrie a nejméně 10 let výkonu povolání lékaře v oboru specializace nebo specializovanou způsobilost nebo zvláštní odbornou způsobilost v oboru dětská a dorostová psychiatrie a min. 5 let praxe v oboru od získání této způsobilosti a s minimálním úvazkem 1,0,
- zajišťuje a odpovídá za chod teoretického výukového a supervizního programu,
- průběžně ověřuje stupeň teoretických a praktických znalostí uchazečů,
- sám může působit také jako školitel.

Školitel:

- má nejvyšší vzdělání v oboru dětská a dorostová psychiatrie nebo specializovanou způsobilost nebo zvláštní odbornou způsobilost v oboru dětská a dorostová psychiatrie a min. 3 roky praxe v oboru od získání této způsobilosti a s minimálním úvazkem 0,5,
- podílí se na chodu teoretického výukového programu podle pokynů vedoucího přípravy,
- zajišťuje individuální supervize školenců.

Poměr školitel/školenec - 1: 1-2.

Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci pracoviště profesním životopisem a přehledem svých odborných a pedagogických aktivit v posledních 5 letech.

Spolu se žádostí je nutno předložit plán plnění povinností stanovených vzdělávacím programem. Pokud pracoviště zajišťuje více než jednu část, vždy výukový plán předkládá.

Supervizní program vypracovaný školitelem zahrnuje program individuální supervize pro každého školenca a probíhá dle schváleného vzdělávacího programu.

Materiální a technické vybavení

Vybavení pracoviště dle standardů personálního a přístrojového vybavení podle podmínek registrace nestátního zdravotnického zařízení.

Organizační a provozní požadavky

Poskytování akutní a následné lůžkové péče v celém rozsahu oboru dětské a dorostové psychiatrie s neselektovaným příjmem pacientů.

Minimální počet lůžek ... 12.

Minimální příjmy pacientů měsíčně ... 10.

Oddělení organizované formou léčebné komunity.

Provádění psychoterapeutického léčebného režimu individuální a/nebo skupinovou formou.

Praktické vedení školenca v diagnostice, diferenciální diagnostice, farmakoterapii, podpůrné psychoterapii a práci s rodinou.

Vědecko- výzkumná činnost

AP rozvíjí výzkumnou činnost, jeho pracovníci vystupují na vědeckých akcích a publikují odborná sdělení v domácích i zahraničních časopisech a podílejí se na řešení výzkumných úkolů. Školenec by se měl seznámit během své přípravy se zásadami vědecké práce, měl by mít možnost seznámit se s výzkumnou činností pracoviště, případně se i na ní podílet.

Přístup k odborné literatuře, včetně el. databází (zajištění vlastními prostředky nebo ve smluvním zařízení).

7.2 Vysvětlivky - požadavky na pracoviště

- 1) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem nástavbového oboru dětská a dorostová psychiatrie, a to v části „akreditované pracoviště I. typu“.
- 2) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem nástavbového oboru dětská a dorostová psychiatrie, a to v části „akreditované pracoviště II. typu“.

- 3) Pracoviště je akreditováno pro společné stáže vzdělávacího programu tohoto i jiného oboru v rámci vlastního zdravotnického zařízení nebo smluvního zařízení.
- 4) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem dětské lékařství, a to v části „akreditované pracoviště I. typu“.
- 5) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem nástavbového oboru dětská neurologie, a to v části „akreditované pracoviště I. typu“.
- 6) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem psychiatrie, a to v části „akreditované pracoviště“.
- 7) ...v jakémkoliv vzdělávacím programu.
- 8) ...absolvování se týká lékařů, kteří při výkonu povolání pacientům pouze indikují lékařské ozaření, tzn. nejsou radiačními pracovníky, resp. aplikujícími odborníky a nemají zvláštní odbornou způsobilost podle zákona [č. 18/1997 Sb.](#), „atomový zákon“, ve znění pozdějších předpisů.
- 9) ...v uvedeném vzdělávacím programu.

8 Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální a technické vybavení pro jejich realizaci

8.1 Charakteristika vzdělávacích aktivit

8.1.1 Program kurzu Lékařská první pomoc

Předmět	Minimální počet hodin
Náhlá zástava krevního oběhu, incidence, diagnóza, základní a rozšířená neodkladná resuscitace včetně defibrilace (Basic Life Support a Advanced Cardiac Life Support).	2
Bezvědomí nejasného původu, křeče, synkopa; náhlé cévní mozkové příhody, diagnostické postupy, terapeutické okno, trombolýza systémová, intraarteriální.	2
Dušnost, hlavní příčiny: respirační etiologie - astma bronchiale, status astmaticus, inhalační trauma atd., kardiovaskulární etiologie - kardiální selhávání, astma cardiale, edém plic, embolie plicnice, zvláštní stavy: tonutí a utonutí, strangulace atd., diagnóza, dif. dg., terapeutické postupy, principy umělé plicní ventilace.	2
Bolesti na hrudi, akutní koronární syndrom, principy a indikace trombolýzy, PTCA (Percutaneous Transluminal Coronary Angioplasty), závažné dysrytmie a terapeutické přístupy.	2
Traumatologie - těžké úrazy, úraz hlavy, páteře, hrudníku, dutiny břišní, končetin, polytrauma, poranění el. proudem, termická poranění, hlavní zásady ATLS (Advanced Trauma Life Support).	2

Šok, diagnóza, klasifikace, příčiny, terapeutické přístupy.	1
Hromadný výskyt raněných, hlavní zásady BATLS (Battlefield Advanced Trauma Life Support).	1
Integrovaný záchranný systém a krizová logistika.	1
Zvláštnosti urgentních stavů u dětí.	2
Extramurální porod, péče o novorozence a matku, gynekologické akutní stavy.	1
Praktická výuka.	4
Ověření znalostí testem.	
Celkem	20

Personální a technické zabezpečení kurzu Lékařská první pomoc

Personální zabezpečení

Lékaři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru urgentní medicína a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.

Garant kurzu má nejvyšší vzdělání v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.

Účastníci kurzu obdrží současně s pozvánkou do kurzu na CD učební texty Lékařská první pomoc k seznámení s tématy, což umožní ve stanovené době probrat tak rozsáhlou a náročnou problematiku.

Technické zabezpečení

Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.

Učebna pro praktickou výuku s vybavením: manekýn (dospělý, dětský a novorozenec) umožňující praktický nácvik základní i rozšířené neodkladné resuscitace se simultánním záznamem sledovaných vitálních funkcí (zejména respiračních a oběhových) k objektivizaci účinnosti prováděné resuscitace a možností uložení sledovaných dat do PC a závěrečné vyhodnocení.

Model musí umožnit nácvik:

- zajištění průchodnosti dýchacích cest pomocí vzduchovodů, Combi-tubusu, laryngeálního tubusu, laryngeální masky (včetně intubační) a různými technikami tracheální intubace,
- umělé plicní ventilace z plic do plic ústy, přes masku, ručním dýchacím přístrojem/transportním ventilátorem,
- nácvik intubace dětí/novorozenců a umělou plicní ventilaci,

- zajištění průchodnosti dýchacích cest koniopunkcí, minitracheotomií (krikotomií),
- punkci pneumotoraxu,
- zajištění vstupu do krevního řečiště - punkci a kanylaci periferní žíly, centrální žíly (subclavia, jugularis int.), v. femoralis a různé techniky intraoseálního přístupu,
- diagnostiky simulovaných poruch rytmu na kardioskopu a volbu farmako- a elektroimpulzoterapie.

Počítačová učebna pro závěrečné testování znalostí. Pro objektivní hodnocení je nezbytné pracovat alespoň s ověřeným kvazistandardizovaným testem.

8.1.2 Program kurzu Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy

Předmět	Minimální počet hodin
Lékařská etika (etické kodexy, etické chování zdravotníků).	
Práva a povinnosti pacientů, informovaný souhlas.	
Eutanázie aj.	3
Komunikace s problémovým pacientem.	4
Organizace a řízení zdravotnictví, financování zdravotní péče.	8,5
Informace o základních zákonných a prováděcích předpisech ve zdravotnictví.	1
System všeobecného zdravotního pojištění.	
Vztah lékař (zdravotnické zařízení) a pojišťovny.	1
Druhy, formy a právní postavení zdravotnických zařízení.	1
Základy kvality péče a bezpečí.	1
Personální řízení (Zákoník práce, komunikace s ekonomickými institucemi - daňové příznání, evidence majetku, finanční toky).	2
Povinnosti zdravotnických pracovníků, práva a povinnosti, vedení a nakládání se zdravotnickou dokumentací, zejména postup lege artis, mlčenlivost.	1,5
Právní odpovědnost ve zdravotnictví.	1
Nemocenské a důchodové pojištění.	0,5
Celkem	16

Personální a technické zabezpečení kurzu Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy

Personální zabezpečení

Lektoři se znalostí zdravotnického práva a veřejného zdravotnictví, zejména osoby s právnickým vzděláním a profesní zkušeností v oblasti zdravotnického práva v délce alespoň 5 let.

Součástí lektorského týmu mohou být i další osoby, zejména osoby, které mají praxi v oblasti řízení ve zdravotnictví nejméně 5 let, dále studovali management, ať již na vysoké škole nebo v MBA programu, popřípadě obdobných oborů vysokých škol či celoživotního vzdělávání.

Technické zabezpečení

Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů Základy zdravotnické legislativy, event. jiné.

8.1.3 Program kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí

Předmět	Minimální počet hodin
Škodlivé užívání NL a závislostí na NL v ČR.	1
Přehled NL zneužívaných v ČR a jejich vlastností.	1
Zdravotní aspekty škodlivého užívání NL a závislostí na NL.	1
Problematika škodlivého užívání NL a závislostí na NL ve specifických podmínkách jednotlivých medicínských oborů, možnosti prevence.	2
Přehled specifických léčebných modalit pro osoby škodlivě užívající NL a závislé.	1
Právní aspekty související se zneužíváním NL a závislostmi na NL.	1
Závěr kurzu, diskuse.	1
Celkem	8

Personální a technické zabezpečení kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí

Personální zabezpečení

Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru návykové nemoci a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou

způsobností ve vyučované problematice.

Technické zabezpečení

Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.

8.1.4 Program kurzu Radiační ochrana

Předmět	Minimální počet hodin
a) Účinky ionizujícího záření na živé systémy, charakter deterministických a stochastických účinků. Veličiny a jednotky používané pro potřeby radiační ochrany.	1
b) Systém radiační ochrany, aplikace základních principů radiační ochrany do soudobé koncepce a legislativy EU a ČR.	1
c) Radiační zátěž obyvatel z různých zdrojů ionizujícího záření. Specifický charakter lékařského ozáření, velikosti dávek pacientům pro typické radiologické postupy.	1
d) Úloha lékařů indikujících vyšetření nebo léčbu s využitím zdrojů ionizujícího záření - význam indikačních kriterií (Věstník MZ ČR č. 11/03).	1
e) Zásady pro uplatňování požadavků radiační ochrany pacientů při provádění a řízení zdravotnických výkonů s použitím zdrojů ionizujícího záření - optimalizace radiační ochrany při lékařském ozáření (diagnostické referenční úrovně, princip ALARA „As Low As Reasonably Achievable“).	1
f) Praktické metody ochrany radiačních a ostatních pracovníků, ostatních pacientů a obyvatel při využívání zdrojů ionizujícího záření ve zdravotnickém zařízení (kontrolované a sledované pásmo, systém monitorování, vedení dokumentace, program zabezpečování jakosti).	1
g) Odpovědnost za zajištění požadavků radiační ochrany při využívání zdrojů ionizujícího záření v lékařství: úloha indikujícího lékaře, aplikujícího odborníka, radiologického fyzika. Význam soustavného dohledu dohlížející osobou a osobou s přímou odpovědností.	1
h) Pracovně-lékařská péče o radiační pracovníky. Lékařská pomoc lidem ozářeným v důsledku radiační nehody.	1
Celkem	8

Personální a technické zabezpečení kurzu Radiační ochrana

Personální zabezpečení

Lektoři se specializovanou způsobilostí v oboru radiologie a zobrazovací metody, specializací v oboru radiologický fyzik, případně se specializací v radiační ochraně (Státní ústav radiační ochrany (dále jen „SÚRO“), Státní úřad pro jadernou bezpečnost (dále jen „SÚJB“)) pro předměty v bodech a), b), c), e), f) a g).

Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru radiologie a zobrazovací metody, neuroradiologie a dětská radiologie pro předmět v

bodě d).

Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru pracovní lékařství, radiologie a zobrazovací metody, případně se specializovanou způsobilostí v radiační ochraně (SÚRO, SÚJB) pro předmět v bodě h).

Technické zabezpečení

Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí výukových materiálů.

8.1.5 Program kurzu Forezní a posudková problematika v dětské a dorostové psychiatrii

Předmět	Minimální počet hodin
Forezní posudková činnost, základy soudní psychiatrie dětského a dorostového věku.	3
Komplexní posudková činnost v předškolním věku, v dětství a adolescenci, hodnocení svéprávnosti.	3
Spolupráce dětského a dorostového psychiatra s policií, soudy a sociální péčí.	2
Celkem	8

Personální a technické zabezpečení kurzu Forezní a posudková problematika v dětské a dorostové psychiatrii

Personální zabezpečení

Lékaři s nejvyšším dosaženým vzděláním v oboru dětská a dorostová psychiatrie nebo se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru a s kvalifikací v problematice forezní dětské a dorostové psychiatrie a praxí nejméně 5 let v oboru.

Garantem je lékař se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru dětská a dorostová psychiatrie a se znalostí problematiky posudkového hodnocení v dětské a dorostové psychiatrii (publikační a výzkumná činnost v oboru dětská a dorostová psychiatrie, praxe nejméně 10 let).

Technické zabezpečení

Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.

8.1.6 Program kurzu Dětská a dorostová psychiatrie

Předmět	Minimální počet hodin
---------	-----------------------

Supervizní problematika a diferenciálně diagnostické problémy	
v dětské a dorostové psychiatrii.	8
Supervizní problematika a farmakoterapie v dětské a dorostové psychiatrii.	8
Supervizní problematika v psychoterapii v dětské a dorostové psychiatrii.	8
Nejčastější chyby v diagnostice, problematika škálování,	
hodnocení psychologického vyšetření.	8
Problematika drogových závislostí v dětské a dorostové psychiatrii.	8
Celkem	40

Personální a technické zabezpečení kurzu Dětská a dorostová psychiatrii

Personální zabezpečení

Lékaři s nejvyšším dosaženým vzděláním v oboru dětská a dorostová psychiatrie nebo se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru a praxí nejméně 5 let v oboru.

Garantem je lékař se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru dětská a dorostová psychiatrie (publikační a výzkumná činnost v oboru dětská a dorostová psychiatrie, praxe nejméně 10 let).

Technické zabezpečení

Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.

9 Doporučená literatura

Doporučená literatura

BARKER, P. Základy dětské psychiatrie. Lorenc, J.. Praha: Triton, 2007. 252 s. ISBN 978-80-7254-955-9.

DRTÍLKOVÁ, I., ŠERÝ, O. Hyperkinetická porucha: ADHD. Praha: Galén, 2007. 268 s. ISBN 978-80-7262-419-5.

DUNOVSKÝ, J., DYTRYCH, Z., MATĚJČEK, Z. Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě. Praha: Grada, 1995. 245 s. ISBN 80-7169-192-5.

HORT, V., HRDLIČKA, M., KOCOURKOVÁ, J. Dětská a adolescentní psychiatrie. Praha: Portál, 2000. 492 s. ISBN 80-7178-472-9.

- HRDLIČKA, M., KOMÁREK, V. Dětský autismus. Praha: Portál, 2004. 206 s. ISBN 80-7178-813-9.
- HÖSCHL, C., LIBIGER, J., ŠVESTKA, J. Psychiatrie. Praha: Tigris, 2002. 895 s. ISBN 80-900130-1-5.
- MALÁ, E. Schizofrenie v dětství a v adolescenci. Praha: Grada, 2005. 194 s. ISBN 80-247-0737-3.
- PACLT, I., aj. Hyperkinetická porucha a poruchy chování. Praha: Grada, 2007. 234 s. ISBN 978-80-247-1426-4.
- PACLT, I., FLORIÁN, J. Psychofarmakologie dětského a dorostového věku. Praha: Grada, 1998. 397 s. ISBN 8071695069.
- RABOCH, J., ZVOLSKÝ, P. et al.: Psychiatrie. Praha: Galén: Karolinum, 2001. 622 s. ISBN 80-7262-140-8.
- RABOCH, J., JIRÁK, R., PACLT, I. Psychofarmakologie pro praxi. Praha: Triton, 2005. 167 s. ISBN 80-7254-602-3.
- RABOCH, J., PAVLOVSKÝ, P., JANOTOVÁ, D. Psychiatrie - minimum pro praxi. 4. rozšířené vydání. Praha: Triton, 2006. 211 s. ISBN 80-7254-746-1.
- TURK, J., GRAHAM, P., VERHULST, F. Child and Adolescent Psychiatry: a developmental approach. 4th ed. Oxford New York: Oxford university press, 2007. 577 p. ISBN 019921669X.
- VYMĚTAL, J., a kol. Obecná psychoterapie. 2. rozšířené a přepracované vydání. Praha: Grada, 2004. 340 s. ISBN 80-247-0723-3.
- VYMĚTAL, J., a kol. Speciální psychoterapie. 2. přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2007. 400 s. ISBN 978-80-247-1315-1.
- ZVOLSKÝ, P., a kol. Obecná psychiatrie. Praha: Karolinum, 1994. 189 s. ISBN 8070669551.
- ZVOLSKÝ, P., a kol. Speciální psychiatrie. 2. vydání. Praha: Karolinum, 1998. 206 s. ISBN 80-7184-666-X.
- WEISS, P., a kol. Sexuální zneužívání dětí. Praha: Grada, 2005. 264 s. ISBN 80-247-0929-5.

* Certifikovaný kurz (název „nástavbový obor“ vyplývá z legislativní zkratky dle vyhlášky [č. 185/2009 Sb.](#), o oborech specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů a oborech certifikovaných kurzů).